

چکیده

ایا توجه به اهمیت و نقش درمان در همه جهات زندگی انسانها و اثرات اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی آن، ضرورت بررسی عملکرد حاصل از طرحهایی که بنحوی برای این امر مهم تأثیر می‌گذارند مشخص است. در این راستا تحقیقی تحت عنوان بررسی تأثیر اجرای طرح خودگردانی بر عملکرد بیمارستانهای عمومی آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران انجام شد که طی آن شاخصهای عملکردی مربوط به پنج مرکز آموزشی درمانی عمومی در طی دو دوره زمانی قبل از اجرای طرح و بعد از اجرای طرح تعیین گردید. (اسپس نتایج حاصل باهم مقایسه و میزان تغییرات مربوط به هر مرکز مشخص شد. همچنین با توجه به رشد شاخصها در یکی از مراکز به منظور بررسی بهتر به تعیین (میزان مراجعه مجدد بعد از عمل جراحی) و (میزان مراجعه مجدد به علت عفونت بعد از عمل) اقدام شد و لذا تعداد ۲۰۰ و ۲۱۰ پرونده پزشکی بیماران به ترتیب مربوط به دوره زمانی قبل و بعد از اجرای طرح خودگردانی بعنوان نمونه تحت بررسی و مقایسه قرار گرفت، نمونه‌گیری به روش سیستماتیک با فاصله ۲۱ انجام شد. نتایج حاصل از پژوهش در کل مراکز بیانگر این است که: میانگین تعداد تخت فعال در مقایسه با قبل از اجرای طرح دارای کاهش معادل ۲۹ تخت بوده است.

- در خصوص درصد اشغال تخت ۳/۱ رشد در نتیجه نهایی مشاهده می‌شود.

میزان بازدهی تخت هیچگونه تغییری را نشان نمی‌دهد و نسبت پذیرش بیمار برای هر تخت ۰/۱ رشد داشته است. تعداد بستری شدگان با کاهش معادل ۱/۲ روبروست با توجه به اینکه متوسط اقامت بیمار تغییری را نشان نمی‌دهد. در مقایسه نسبت بستری شدگان به کل مراجعین رشدی معادل ۰/۷ واحد مشاهده می‌شود. میزان فوت بیمارستانی افزایش معادل ۰/۲ را نسبت به قبل دارا می‌باشد. نسبت سزارین به کل زایمانها افزایشی معادل ۵/۲ را نشان می‌دهد و تعداد اعمال جراحی در اتاق عمل ۲/۹٪ نسبت به قبل از اجرای طرح رشد داشته است و متوسط زمان هر عمل در حدود ۳ دقیقه افزایش داشته است. نسبت عمل شدگان به کل مراجعین ۰/۵ واحد افزایش داشته و نسبت عمل شده به بستری شدگان نیز ۲ واحد افزایش داشته است. تعداد ویزیت متخصصین درمانگاه ۵/۷٪ افزایش را نشان می‌دهد و این مقایسه در مورد تعداد اعمال جراحی کوچک در واحد اورژانس با کاهش معادل ۶۱/۴٪ روبروست متوسط تعداد آزمایش انجام شده برای هر نفر مراجعه کننده ۰/۵ واحد افزایش دارد.

در مورد میانگین تعداد کلیشه مصرفی به ازای هر مراجعه کننده به رادیولوژی تغییری مشاهده نمی‌شود تعداد الکتروکاردیوگرافی انجام شده در مقایسه با قبل کاهش معادل ۲۴/۵٪ را نشان می‌دهد و در نهایت تعداد پرسنل شاغل در مراکز تحت بررسی نسبت به قبل از اجرای طرح کاهش معادل ۸/۵٪ را دارا می‌باشد. در مورد مرکزی که دارای افزایش میزان عملکرد بود نشان می‌دهد که میزان مراجعه مجدد در بین عمل شدگان ۰/۴ افزایش نموده و این مقایسه در مورد میزان مراجعین مجدد به علت عفونت بعد از عمل جراحی ۰/۳ کاهش داشته است.

در بررسی اجمالی نتایج نشان می‌دهد که برخلاف انتظار طرح مزبور نتوانسته بر ارتقاء کمی و کیفی خدمات اثرگذار باشد بلکه در پاره‌ای از موارد نیز اثر معکوس داشته، از جمله می‌توان رشد بسیار اندک درصد اشغال تخت و افزایش سزارین نسبت به کل زایمانها را نام برد.